

Schuttelaar
& Partners

The Agency for a Healthy World

Duurzaamheidsverslag 2021

2021

Duurzaamheidsverslag

6

Over Schuttelaar
& Partners

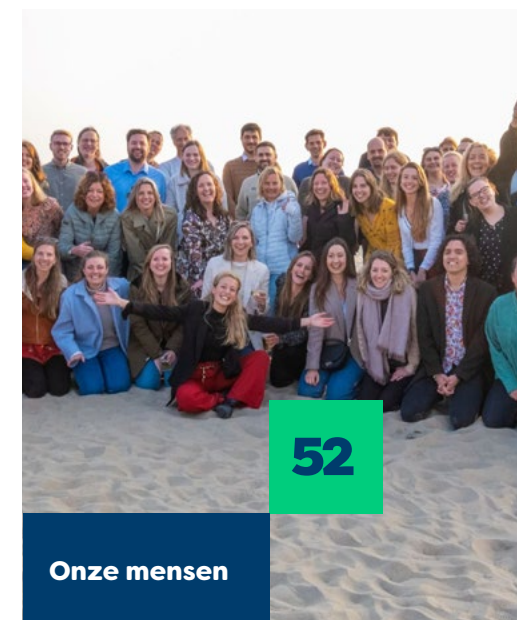
14

Impact van onze
dienstverlening

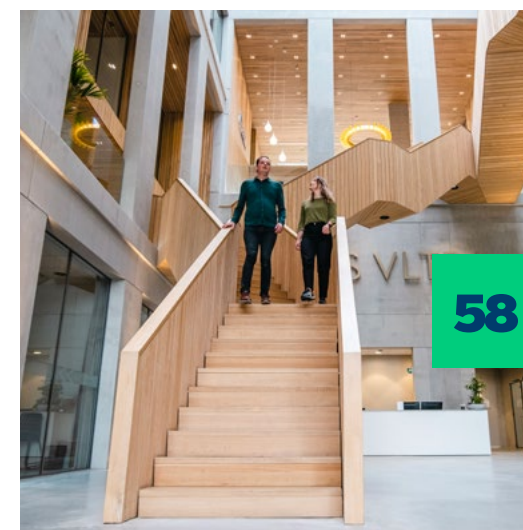
52

Onze mensen

58

Onze milieu-
voetafdruk

VOOR- WOORD

Graag presenteren wij het MVO-verslag van Schuttelaar & Partners over 2021. Een jaar waarin corona ons leven opnieuw danig heeft beïnvloed. Er moest veel vanuit huis worden gewerkt, waarbij het zaak was om met elkaar de verbinding te blijven zoeken. Het is mooi om te zien dat dit is gelukt. Ondanks alle coronabeperkingen is de collegialiteit alleen maar toegenomen. Het was overigens bijzonder fijn dat we in oktober weer met alle collega's een keer bijeen konden komen om van elkaars gezelschap te genieten. Door corona weten we inmiddels dat een goede mix van thuis en op kantoor werken voor de meeste collega's de ideale situatie is. Dit hebben we dit jaar dan ook ingevoerd.

Het afgelopen jaar hebben we twee nieuwe partners mogen verwelkomen: Tijmen de Vries die onze advisering op het gebied van duurzaamheidsstrategie en -activatie en verduurzaming van internationale agrofoodketens verder gaat uitbouwen en Harry Kager die zich richt op duurzaamheidstransities in de land- en tuinbouw.

Vanuit onze gedeelde passie om samen met onze klanten de transitie naar een duurzame en gezonde toekomst vorm te geven, is adviesbureau Awareness afgelopen jaar onderdeel van Schuttelaar & Partners geworden. Met de integratie van Awareness hebben we 10 nieuwe collega's verwelkomd, die primair werkzaam zijn in het publieke domein (rijksoverheid, provincies en gemeenten). Awareness richt zich op het in een vroeg stadium betrekken van burgers en andere stakeholders bij het verkennen van oplossingen, het maken van keuzes en het zetten van de noodzakelijke stappen op het gebied

van duurzaamheid en andere domeinen. Wij zijn ervan overtuigd dat dit cruciaal is om de grote veranderingen die nodig zijn en die ingrijpen in het leven van ons allemaal te kunnen realiseren.

Inmiddels bestaat ons bureau uit ruim 100 medewerkers die met grote passie en betrokkenheid het afgelopen jaar samen met onze klanten hebben gewerkt aan het creëren van positieve impact op onze focusgebieden: landbouw, voeding, gezondheid en klimaat & biodiversiteit. In dit verslag leest u hier meer over.

(V.L.N.R.)

TIJMEN DE VRIES
MARCEL SCHUTTELAAR
HARRY KAGER
AD NAGELKERKE
LORENA VAN DE KOLK
EDWIN HECKER
SUZANNE VAN DER PIJLL
RONALD HIEL
JOOST SCHUTTELAAR
PETER THIJSSSEN

OVER SCHUTTELAAR & PARTNERS

Als dienstverlenende organisatie heeft Schuttelaar & Partners in eerste instantie indirecte maatschappelijke impact. Daarnaast organiseren we onze activiteiten zo duurzaam mogelijk om onze directe impact te optimaliseren. Zo hebben we ook onze MVO-pijlers gedefinieerd.

Schuttelaar & Partners helpt bedrijven, overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties om onze samenleving gezonder en duurzamer te maken.

We werken in multidisciplinaire solution teams die zijn samengesteld uit vakmatige thema-experts, communicatie- en public affairs-adviseurs, designers en digital developers.

Al onze medewerkers zijn gepassioneerde vakmensen die hun kennis en denkvermogen koppelen aan ons ideaal om daadwerkelijk bij te dragen aan een gezondere en duurzamere wereld. Samen met onze klanten creëren we zo positieve impact en maken we business van de verandering.

Governance

Schuttelaar & Partners is een werkmaatschappij van de in 2010 opgerichte Healthy World Cooperation U.A. Deze coöperatie opereert als een holding, dus als bestuurder en 100% aandeelhouder. De acht partners van Schuttelaar & Partners besturen de coöperatie. Statutair is geregeld dat de maatschappelijke doelen voorop blijven staan en dat de coöperatie niet kan worden verkocht.

De directie van het bureau Schuttelaar & Partners is gedelegeerd aan enkele van de leden. Voor een bredere groep medewerkers bestaat een certificatenregeling om de binding te versterken.

Een onafhankelijke Raad van Advies adviseert het bestuur drie keer per jaar over de voortgang en de dilemma's van het bureau als maatschappelijk verantwoorde onderneming. Deze raad bestaat uit zeven experts op diverse werkterreinen van Schuttelaar & Partners.

We zijn actief op vier domeinen:

Landbouw

Een duurzame landbouw en transparante agrofoodketens waarin elke schakel in de keten een faire prijs krijgt.

Voedsel & Voeding

Een voedselsysteem dat een groeiende bevolking kan voeden zonder de aarde uit te putten en een wereld waarin de duurzame en gezonde keuze voor consumenten vanzelfsprekend is.

Gezondheid

Een gezonde levensstijl in alle levensfasen en een betaalbare gezondheidszorg voor iedereen.

Klimaat & Biodiversiteit

De transitie naar het gebruik van duurzame energie en herstel van biodiversiteit.

Op de genoemde domeinen helpen we onze klanten met:

Onze diensten	Toelichting
Strategie & activatie	We ondersteunen bedrijven bij het ontwikkelen en implementeren van een impactvolle en meetbare duurzaamheidsstrategie en adviseren overheden over duurzaamheids- en gezondheidsvraagstukken.
Communicatie & design	We creëren aansprekende communicatiematerialen met behulp van onze unieke mix van vakinhoudelijke kennis en communicatievaardigheden. Door middel van onze eigen (social) media experts, en digitale communicatie & design teams ondersteunen wij onze klanten als een full-service bureau. Wij bieden een scala aan diensten om met meer impact te communiceren: communicatiestrategie, merkcommunicatie, digitale magazines, motion design en infographics.
Dialogoog & participatie	We betrekken stakeholders bij de dialoog over maatschappelijke & technologische onderwerpen en organiseren het participatieproces voor overheden, waarin samen beleid voor een duurzame wereld wordt gemaakt.
Compliance	We ondersteunen levensmiddelenbedrijven bij het op de markt brengen van nieuwe voedingsmiddelen door ervoor te zorgen dat deze producten voldoen aan geldende wet- en regelgeving.
Public affairs & allianties	Wij helpen onze klanten bij de communicatie met de overheid, politiek en andere maatschappelijke stakeholders en bouwen allianties die zich inzetten voor een overheidsbeleid dat duurzaamheidsinnovaties stimuleert en belemmeringen wegneemt.
Digital tools	We geloven dat digitale technologieën essentieel zijn om de transitie naar een duurzame en gezonde wereld te versnellen. We combineren domeinkennis met digital design en technische ontwikkelingen om apps, tools en digitale platformen te creëren voor een gezonde wereld.

Onze drie MVO-pijlers

Schuttelaar & Partners is een dienstverlenende organisatie. Wij helpen onze klanten om hun invloed op de leefomgeving (sociaal en milieu) te verbeteren. Onze impact is daarom vooral indirect, via onze opdrachtgevers. Daarnaast hebben onze activiteiten ook directe impact. Op basis hiervan identificeren we drie pijlers waarop ons MVO-beleid is gebaseerd. Langs deze lijnen rapporteren we ook over onze maatschappelijke impact.

Onze MVO-pijlers zijn:

- Impact van onze dienstverlening
- Onze mensen
- Onze milieuvoetafdruk

Materiële onderwerpen

In 2019 hebben we een materialiteitsanalyse uitgevoerd waarbij we interne en externe stakeholders hebben gevraagd welke thema's het meest relevant zijn voor Schuttelaar & Partners.

De onderwerpen met de hoogste prioriteit en de hoogste geschatte relevantie voor ons bedrijf, staan in de onderstaande matrix. De onderwerpen

in de rechterbovenhoek laten de gedeelde relevantie voor zowel interne als externe stakeholders zien. Deze onderwerpen zijn materieel en hebben een hoge prioriteit.

Uit de matrix hebben wij acht materiële onderwerpen geïdentificeerd:

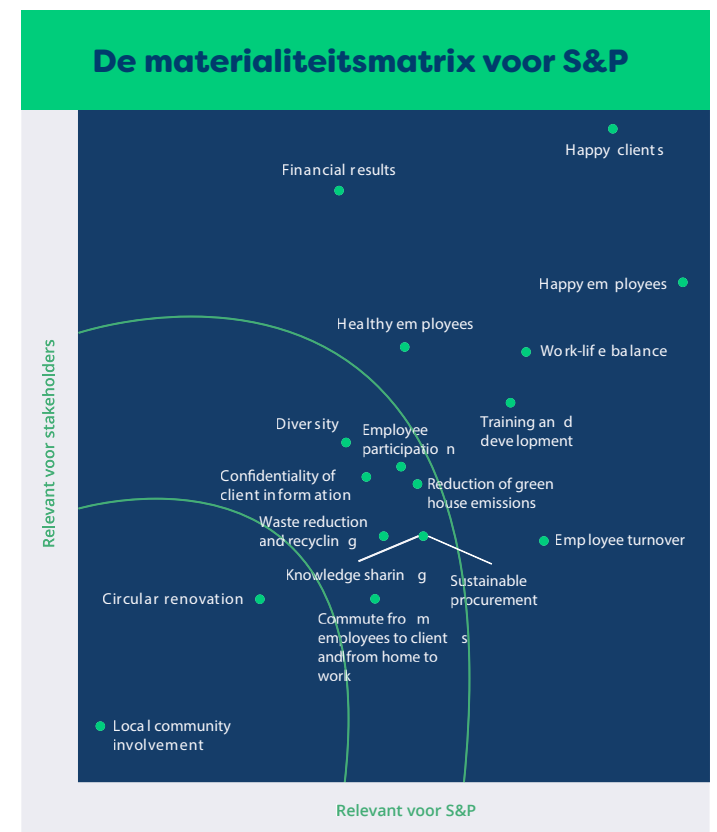
1. Happy (impactful) clients
2. Happy employees
3. Financial results
4. Healthy employees
5. Work-life balance
6. Training and development
7. Employee turnover
8. Reduction of greenhouse gas emissions

Van deze acht materiële onderwerpen houdt er één verband met onze indirecte beïnvloedingssfeer, waarin onze kernactiviteit zit: happy (impactful) clients. Dit materieel onderwerp is indicatief voor de MVO-pijler 'Impact van onze dienstverlening'.

Vijf materiële onderwerpen houden verband met de MVO-pijler 'Onze mensen': Healthy employees, Work-life balance, Training and development, Employee turnover en Happy employees. Eén materieel onderwerp – Reduction of greenhouse gas emissions – betreft de MVO-pijler 'Onze milieuvoetafdruk'.

Het materiële onderwerp 'Financial results' is niet aan een specifiek kernthema te koppelen en is eigenlijk een randvoorwaarde om als bureau voort te bestaan en direct en indirect de samenleving gezonder en duurzamer te maken.

IMPACT VAN ONZE DIENST- VERLENING

In dit verslag rapporteren we over de impact van onze dienstverlening door per kerndomein onze actielijnen te beschrijven. Door voor de verschillende domeinen en actielijnen diverse projecten met impact uit te lichten, illustreren we in dit duurzaamheidsverslag hoe we in 2021 impact hebben gerealiseerd.

LANDBOUWLANDBOUW BOUWLANDBOUWLA WLANDBOUWLANDE ANDBOUWLANDBOU OUWLANDBOUWLA DBOUWLANDBOUWL

De landbouw staat voor de grote opgave haar milieuoetafdruk verder te verlagen en klimaatbestendiger en natuurinclusiever te worden om te kunnen blijven zorgen voor voldoende voedsel voor een groeiende wereldbevolking. Cruciaal daarbij is dat boeren die kiezen voor een duurzamere bedrijfsvoering en hun werknemers zowel nationaal als internationaal een eerlijk inkomen kunnen verdienen. Alle schakels in de agrofoodketen spelen hierbij een belangrijke rol. Wij adviseren onze klanten hoe zij kunnen bijdragen aan een duurzamere landbouw en agrofoodketen.

Monitorsysteem voor realiseren doelen Toekomstvisie Gewasbescherming

De overheid en de land- en tuinbouwsector werken intensief samen aan de uitvoering van de Toekomstvisie Gewasbescherming. Doel is te komen tot een duurzame gewasproductie met weerbare bodems en teeltsystemen. Ziekten en plagen krijgen zo minder kans, waardoor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan worden verminderd. Om de voortgang van de uitvoering te volgen, werd aan

Schuttelaar & Partners gevraagd om te onderzoeken hoe een goede monitoring opgezet kan worden en welke indicatoren je daarvoor moet gebruiken. Na het uitvoeren van een bureaustudie, het consulteren van uiteenlopende experts en het organiseren van een ronde tafel hebben we een systeem uitgewerkt waarmee overheid en sector de uitvoering van de Toekomstvisie Gewasbescherming kunnen monitoren op voortgang en het behalen van haar doelen.

Minder broeikasgassen en ammoniak in melkvee- en varkenshouderij

In de afgelopen decennia zijn de emissies van broeikasgassen en ammoniak uit de veehouderij verminderd, maar verdere reductie is noodzakelijk. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) vroeg ons om een overzicht te maken van de huidige mogelijke maatregelen, technieken en oplossingen voor methaan- en ammoniakreductie in de melkvee- en varkenshouderij. Ook potentiële oplossingen, die nog worden onderzocht of die nog geoptimaliseerd moeten worden, zijn geïnventariseerd. Alle mogelijke

maatregelen zijn samengevat in een aantal hoofdplossingsrichtingen voor de melkvee- en varkenshouderij.

Het eindrapport geeft beleidsmakers en sector een uitgebreid overzicht van de maatregelen die nu kunnen worden genomen en die in de toekomst ingezet kunnen worden. Daarmee geeft het rapport richting aan nieuwe onderzoekthema's, de invulling van pilots, demo's en invoering op boerenbedrijven, onder andere via het programma Integraal Aanpakken.

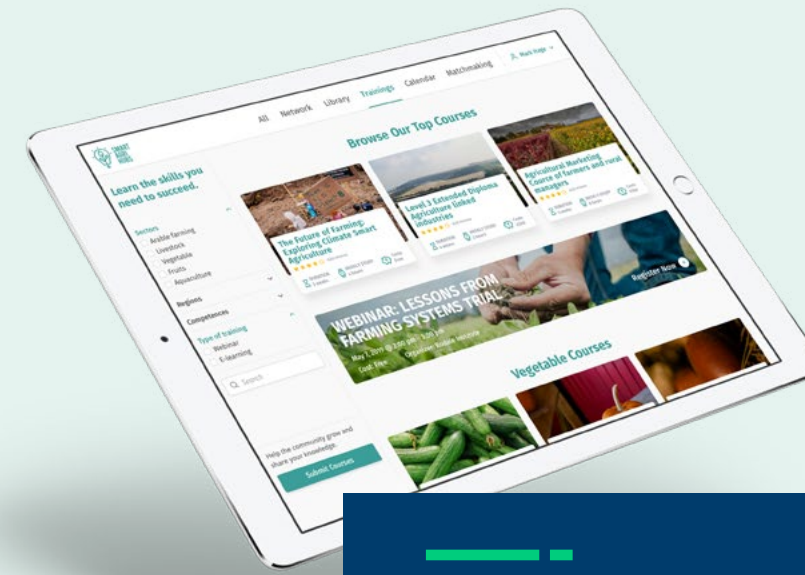

Werken aan 100% ontbossingsvrije soja voor de Europese markt

Het aanpakken van de problematiek in de sojateelt, zoals ontbossing en landconversie, staat hoog op de agenda in Europa. Acht Nationale Soja Initiatieven (NSI's) hebben zich in 2020 verenigd in het European National Soy Initiative (ENSI) met de gezamenlijke missie om toe te werken naar 100% ontbossingsvrije en conversievrije soja.

ENSI is een informeel multi-stakeholder platform waar NSI's in een veilige omgeving kennis uitwisselen en ervaringen delen om maximale impact te bereiken. Het harmoniseren van de verschillende aanpakken en het leren van 'best practices' omtrent duurzame soja staat centraal binnen het platform.

Sinds 2020 vervullen wij het ENSI Secretariaat. In die rol stimuleren wij kennisuitwisseling tussen de ENSI-leden, Ook faciliteren wij de maandelijkse bijeenkomsten, kennissessies, dialogen en monitoren wij belangrijke ontwikkelingen in Brussel.

Online innovatieplatform voor verduurzaming van de Europese landbouw

SmartAgriHubs (SAH) is een uniek Europees project dat tot doel heeft innovators, technologieleveranciers en eindgebruikers in de agrarische sector met elkaar te verbinden. Het bouwt voort op het werk van het hiervoor genoemde Internet of Food & Farm. SAH ontwikkelt een Europees netwerk van Digital Innovation Hubs.

Voor SAH heeft Schuttelaar & Partners een Innovation Portal ontwikkeld: een online platform waar digital innovation

hubs en andere partijen uit de agrarische sector samen komen, informatie uitwisselen en informatie opdoen via trainingen. Ook ontwikkelden wij een sterke digitale identiteit en een communicatie-aanpak om de ideeën en innovaties die via het platform worden aangedragen via onder andere webinars, social media campagnes, nieuwsbrieven, workshops, netwerktrainingen en artikelen te verspreiden. Op deze manier helpen we digitale innovaties voor verduurzaming van de landbouw te versnellen.

Stimuleren smart farming technieken in de EU

Internet of Food & Farm (IoF2020) is een door de EU gefinancierd project dat zich richt op het ondersteunen van onderzoek en digitale innovaties in de landbouw. Zogenaamde 'smart farming'-technieken hebben de potentie om de Europese landbouw verder te verduurzamen. Technologische ontwikkelingen zijn in de afgelopen 20 jaar snel gegaan. Innovaties als robots, drones en kunstmatige intelligentie (AI) zijn realiteit geworden, maar de implementatie van deze middelen in de landbouw is nog zeer beperkt. IoF2020 brengt innovatieve partners in de agrarische sector uit heel Europa samen, zoals boeren, onderzoeksinstituten en technologieleveranciers en ondersteunt hen in het ontwikkelen van praktijkoplossingen voor de agrarische sector.

Binnen het IoF-project was Schuttelaar & Partners verantwoordelijk voor de communicatie. Wij hebben een structuur opgezet om het uitwisselen van informatie en 'best practices' tussen leden te bevorderen. Ook hebben we IoF2020 als herkenbaar merk neergezet en zijn de resultaten gecommuniceerd via allerlei communicatiekanalen, zoals een [website](#), social media, video's, brochures en webinars. In maart 2021 werd het project afgesloten met een groots driedaags online evenement met meer dan 200 internationale partners. Mede dankzij onze inspanning kan informatie nu efficiënter uitgewisseld worden over de ontwikkeling en uitrol van innovatieve digitale oplossingen voor de verduurzaming van de Europese landbouw.

Koffie speelt een centrale rol in de economie van Burundi. Kleine boeren worden echter geconfronteerd met een lage productiviteit en fluctuerende opbrengsten, waardoor het moeilijk is om een leefbaar inkomen met koffie te verdienen. Met het Sustainable Coffee Sourcing project zetten we ons samen met Pelican Rouge, Supremo, Rainforest Alliance en Succam (een lokale exporteur van groene koffie), in om de levensomstandigheden van kleine koffieboeren in de Mumirwa-regio in Burundi te verbeteren. De ambities van het project zijn om meer dan 10.000 koffieboeren een leefbaar inkomen te geven, hun levensonderhoud klimaatbestendiger te maken, de sociale en economische positie van vrouwen te versterken en de ecologische omstandigheden te verbeteren.

Uit onze inventarisatie van de issues in de koffieteeelt in Burundi bleek dat oude koffiestruiken, toegang tot financiering en de impact van een veranderend klimaat het genereren van een leefbaar inkomen voor koffieboeren sterk belemmert. De uitkomsten van deze inventarisatie zijn gevalideerd door lokale experts en vormen de basis voor de volgende fase van het project dat startte in 2021 en loopt tot eind 2022. In deze fase, waarin Schuttelaar & Partners de projectcoördinatie doet, werken de verschillende projectpartners onder andere aan het geleidelijk verjongen van koffiebomen door het planten van jonge bomen en klimaatbestendige variëteiten, het diversifiëren van percelen met schaduwboomen, groenten en fruit, en het geven van trainingen over goede landbouwpraktijken. In totaal hebben inmiddels 434 boeren deelgenomen aan de trainingen.

Leefbaar inkomen voor koffieboeren in Burundi

VOEDSEL&VOEDING SEL&VOEDING VOED VOEDING VOEDSEL& EDSEL&VOEDING VO EL&VOEDING VOEDS &VOEDING VOEDSEL

Meer dan ooit is er behoefte aan duurzamer, gezonder en betaalbaar voedsel. Wij helpen onze klanten in alle schakels van de agrofoodketen bij de ontwikkeling en uitrol van een strategie om hun aanbod duurzamer en gezonder te maken en bij de marktoelating van nieuwe duurzame voedingsmiddelen en -ingrediënten. Ook ondersteunen we bij transparante en eerlijke communicatie over geleverde duurzaamheidsprestaties en om de duurzame en gezonde keuze zo gemakkelijk mogelijk te maken. Wij geloven in de kracht van samenwerking tussen bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen om te komen tot een gezonder en duurzamer voedselsysteem.

Kinder- en dieetvoeding op de kaart

De Vereniging van Nederlandse Fabrikanten van Kinder- en Dieetvoedingsmiddelen (VNFKD) is al 60 jaar een bekende en gewaardeerde belangenorganisatie en informatiebron voor de sector. Om dit te vieren organiseerde Schuttelaar & Partners op 15 april 2021 een online lustrumcongres 'Blik op de toekomst', dat door 120 belangstellenden werd bezocht. Aan de orde kwam onder andere het onderwerp plantaardige voeding. Wij ontwierpen ook een lustrumbrochure met daarin aandacht voor trends en ontwikkelingen binnen de verschillende thema's en interviews met vooraanstaande leden van de VNFKD.

Daarnaast was het de wens van de VNFKD om haar communicatie te verbreden richting gezondheidsprofessionals en beleidsmakers. Om doel, doelgroepen en thema's scherp in kaart te brengen, organiseerde Schuttelaar & Partners een strategische sessie en schreven wij een communicatieplan. Gedurende 2021 hebben wij daar uitvoering aan gegeven door wekelijks nieuwsberichten te publiceren op de website en LinkedIn.

Actieplan voor duurzaam topvoedsel uit Fryslân

De agrarische sector in Fryslân heeft een unieke positie in Nederland. Bijna 10 procent van de Friese beroepsbevolking werkt in de agrarische sector. Belangen van zowel landbouw, natuur, landschapselementen en recreatie zijn sterk met elkaar verweven. De noodzaak van een vooruitstrevend landbouwbeleid, met oog voor deze waarden en met oog voor de belangen van verschillende stakeholders, is dan ook sterk in Fryslân.

Na consultatie van boeren en vele andere stakeholders heeft Schuttelaar & Partners op verzoek van de provincie Friesland het actieplan voor het [Landbouwagonderzoek 2021-2030](#) opgesteld dat op 22 september 2021 door de Provinciale Staten in Fryslân werd aangenomen. Hierin staan 9 concrete actiepunten waarop tot 2030 de focus ligt. Het uiteindelijke doel is een transitie naar een duurzame landbouw die toekomstbestendig is, zowel wat betreft ecologie, economie en sociale omstandigheden als kwaliteit van de leefomgeving.

Dagverse melk van PLUS voortaan biologisch

Sinds juli 2021 zijn alle 0,5 en 1 literpakken dagverse melk, karnemelk en yoghurt van het PLUS huismerk standaard biologisch. De klant blijft dezelfde prijs betalen en de boeren krijgen de meerprijs die bij biologisch past. PLUS legt het verschil zelf bij. Dit is uniek; PLUS is de eerste supermarkt die deze duurzame stap zet. Mede naar aanleiding van de motie van Kamerleden Derk Boswijk en Tjeerd de Groot, over een supermarktconvenant voor biologische producten, heeft PLUS een glaasje biologische melk aan de leden van de vaste Kamercommissie voor LNV aangeboden.

Schuttelaar & Partners was nauw betrokken bij de introductie van biologische zuivel als nieuwe standaard. Al negen jaar werkt Schuttelaar & Partners samen met PLUS. We hebben PLUS ondersteund bij het opzetten van het MVO-beleid en de bijbehorende doelstellingen en strategie.

Biologisch wordt de nieuwe standaard in het dagverse zuivelschap. "Biologische melk is beter voor de klant, de boer, de koe en het milieu", zegt Eric Leebeek, commercieel directeur bij PLUS. "De koeien hebben meer ruimte, leven gezonder en krijgen biologisch gecertificeerd veevoer. Biologische boeren zorgen goed voor de bodem, dragen bij aan biodiversiteit en werken zonder gewasbeschermingsmiddelen. Uiteraard betalen we onze boeren de meerprijs die past bij biologisch."

Deze grote stap in het zuivelschap is de eerste in een ambitieuze biologische routekaart die PLUS gaat volgen. De komende drie jaar breidt PLUS haar biologische huismerkassortiment uit met meer dan 50 procent en zet daarbij in op een verdubbeling van de omzet van het biologische huismerk. Schuttelaar en Partners en PLUS blijven ook in de komende jaren samen werken aan deze ambities.

Met het Nationaal Groeifonds investeert het kabinet de komende 5 jaar 20 miljard in projecten die structurele en duurzame economische groei stimuleren. Schuttelaar & Partners heeft op verzoek van het ministerie van LNV een presentatie opgesteld voor de beoordelingscommissie over de innovatiekracht van de agrifoodsector.

De Nederlandse agrifoodsector is toonaangevend over de hele wereld. In het huidige maatschappelijk en politieke debat komt echter vooral de problematiek in de agrifoodsector aan bod. Het motto 'wij voeden de wereld' zit in een omslag naar 'wij helpen de wereld zichzelf te voeden'. Tijdens zo'n omslagperiode is een sector altijd kwetsbaar. Met de presentatie wilden we op basis van feiten en figuren en concrete innovaties laten zien hoe sterk en boeiend de sector is, en de beoordelingscommissie te vragen de sector te steunen in de omslag.

Innovatie in agrifood – Nederland Powerhouse

Markttoelating van nieuwe duurzame eiwitbronnen

Regie op circulaire ketens

Wanneer nieuwe, innovatieve voedingsmiddelen ontwikkeld worden, mogen producenten deze niet zomaar op de markt brengen. Voorafgaand aan de marktintroductie dienen deze 'novel foods' namelijk een veiligheidsbeoordeling te doorlopen bij Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA). Schuttelaar & Partners ondersteunt bedrijven met deze procedure door het opstellen van relevante wetenschappelijke dossiers over de veiligheid van deze novel foods. In 2021 waren wij betrokken bij 16 dossiers voor voornamelijk nieuwe, duurzame, alternatieve eiwitbronnen. Hiervan zijn 3 dossiers voor verschillende

insectensoorten door EFSA veilig bevonden. We hebben daarnaast 3 nieuwe dossiers voor planteneiwitten en -extracten ingediend voor de veiligheidsbeoordeling.

Ook hebben we voor 11 voedingsmiddelen beoordeeld of de novel food-procedure doorlopen dient te worden of niet. Deze informatie wordt door bedrijven gebruikt voor hun productontwikkelingsproces en strategie. Met onze ondersteuning zijn er in 2021 drie nieuwe duurzame eiwitbronnen op de Europese markt gekomen. Daarnaast zijn andere voedingsmiddelenbedrijven weer een stap dichterbij het op de markt brengen van nieuwe, duurzame ingrediënten.

Co-producten zijn plantaardige reststromen uit de productie van levensmiddelen, dranken en biobrandstoffen. Duynie Group, onderdeel van de coöperatie Royal Cosun, sluit kringlopen door deze co-producten te verwerken tot ingrediënten voor voedingsmiddelen, diervoer, industriële toepassingen en grondstoffen voor vergisting voor biogas.

In 2021 heeft Schuttelaar & Partners Duynie Group geholpen met de herijking van haar duurzaamheidsstrategie en communicatie richting stakeholders

over de maatschappelijke bijdrage van het bedrijf als circulaire ketenregisseur. De basis voor de MVO-communicatie was [het duurzaamheidsverslag](#) van Duynie Group over 2020. Een belangrijk onderdeel daarvan waren diverse cases over toepassingen waarmee Duynie Group impact maakt, zoals het raffineren van hoogwaardig eiwit uit bierbostel en het verduurzamen van de papierproductie met bietenpulp.

Het alledaags leven beter en de wereld mooier maken

HEMA wil het alledaags leven beter en de wereld mooier maken. Voor klanten, medewerkers, toeleveranciers, dienstverleners en voor de wereld waarin HEMA opereert. Elk jaar communiceert HEMA wat ze doet als maatschappelijk betrokken organisatie. Wat de duurzaamheidsdoelstellingen zijn, hoe HEMA hieraan werkt en wat zij onderneemt om de keten samen met haar stakeholders voortdurend te verbeteren. Ook in 2021 schreef Schuttelaar & Partners samen met HEMA het duurzaamheidsverslag over 2020 en ontwikkelden we de vormgeving ervan. Zo helpen we HEMA om haar duurzaamheidscommunicatie actueel te houden, passend bij de ontwikkelingen in de samenleving en bij HEMA zelf.

Omdat HEMA in 2021 haar strategie heeft vernieuwd, was het belangrijk om vorig jaar (2021) ook opnieuw een materialiteitsanalyse te maken. Voor deze analyse geven interne en externe stakeholders aan welke onderwerpen rond maatschappelijk verantwoord ondernemen zij het

belangrijkst (materieel) voor HEMA in haar focus op duurzaamheid vinden. HEMA heeft Schuttelaar & Partners gevraagd de analyse te doen. We hebben hiervoor onze [Materiality Scan](#) gebruikt. Door middel van interviews en een online enquête voor interne en externe stakeholders, verzamelden we informatie. De materiële onderwerpen dragen bij aan het herijken van de duurzaamheidsfocus van HEMA en het ontwikkelen van nieuwe doelstellingen voor de verdere verduurzaming bij HEMA, van product tot en met de klant.

In het duurzaamheidsverslag over het jaar 2021 introduceert HEMA deze nieuwe materiële onderwerpen. Ook dit jaar schrijven we mee en ontwikkelen we de vormgeving. Het verslag wordt halverwege 2022 gepubliceerd. Het verslag helpt om medewerkers en andere stakeholders te laten zien hoe HEMA, samen met alle betrokkenen, blijft werken werkt aan een beter leven in een mooiere wereld. Schuttelaar & Partners draagt graag bij aan het realiseren en communiceren van deze positieve impact.

Hessing Supervers; brenger van gezondheid

Consumenten in Noordwest-Europa eten te weinig groenten en fruit. Genoeg groente en fruit eten is essentieel voor een goede gezondheid en duurzame voeding. Familiebedrijf Hessing Supervers is al bijna 55 jaar één van de marktleiders op het gebied van gesneden groenten en fruit. Zij verwerken de verse grondstoffen tot onder meer panklare groentes, bewerkt fruit en maaltijdsalades. Die leveren ze aan supermarkten, fastfoodketens, groothandelaren en cateringbedrijven. Hessing werkt vanuit Nederland, België, Duitsland en Denemarken. Iedere week gaan er vanuit de verschillende productielocaties miljoenen verpakkingen versproducten op transport. In totaal werken er ruim tweeduizend mensen bij Hessing.

Als Schuttelaar & Partners ondersteunen wij Hessing op gebied van communicatie naar de klanten en eigen medewerkers. Daarnaast bieden we strategisch advies over verduurzaming. Zo zijn er nu drie productielocaties met het topkeurmerk On the way to PlanetProof. De producten zijn duurzaam geteeld,

zonder nadelige effecten voor bodem, lucht en biodiversiteit. Ook verpakkingen staat volop in de aandacht. Zo verpakt Hessing haar gesneden ui niet langer in een plastic bakje, maar in een dun plastic zakje. Dit levert aanzienlijke plasticbesparing op; dit is slechts een van de vele innovaties op verpakkingen. Vanaf 2023 produceert Hessing een groot deel van haar producten op haar nieuwe productielocatie Hessing Greenport Venlo. Dit wordt een duurzame fabriek die midden in de grootste tuinbouwgebieden van Nederland komt te staan. De fabriek zal zo zorgen voor kortere ketens die bijdragen aan minder uitstoot, ook zal de fabriek minder water verbruiken en komen er 11.988 zonnepanelen op het dak te liggen. Met een team van dedicated adviseurs en vormgevers werken wij aan verschillende activiteiten voor Hessing, van klantenmailings tot verpakkingenadvies tot ondersteuning bij de strategische positionering. Hessing en S&P hebben het gezamenlijke doel de consumptie van groente en fruit te verhogen om zo de gezondheid voor mens en milieu in Nederland te bevorderen.

Minder verbruik van kunststoffen en het stimuleren van recycelen

Het gebruik van kunststoffen is de afgelopen vijftig jaar exponentieel gegroeid en de nadelen zijn duidelijk zichtbaar. Daarom slaan bedrijven en andere organisaties de handen ineen met de Rijksoverheid om een circulaire economie voor kunststof producten en verpakkingen dichterbij te brengen: Plastic Pact NL. Doelstellingen zijn: minder gebruik van kunststoffen, het stimuleren van hergebruik en het stimuleren van de inzet van recyclaat.

We hebben een communicatiestructuur gecreëerd en voeren deze nog steeds uit waardoor ondertekenaars en andere geïnteresseerden actief informatie kunnen uitwisselen en successen kunnen delen. Communicatie heeft als doel te enthousiasmeren, stimuleren en faciliteren, zodat er meer samenwerkingsinitiatieven worden genomen en de doelen van het Plastic Pact worden behaald.

De essentie van communicatie met de primaire doelgroep, de ondertekenaars van het Plastic Pact, bestaat uit: 1. De tweejaarlijkse ontmoetingsmomenten, 2. De dynamische website met het interactieve portaal voor ondertekenaars, 3. De digitale nieuwsbrieven, waarin deelnemers

ontvang achtergrondinformatie en feedback van de bijeenkomsten (10x per jaar). In samenspraak met de Stuurgroep hebben we een herkenbaar logo en huisstijl (identiteit) ontwikkeld voor het Plastic Pact. Deze zijn vertaald in alle communicatiemiddelen, waaronder de website, wat bijdraagt aan herkenbaarheid, eenduidigheid en professionele uitstraling.

In 2021 bezochten bijna 7.000 mensen de website. De pagina met nieuwsberichten was een van de meest bezochte pagina's. Op LinkedIn hebben we gemiddeld 5 berichten per maand geplaatst, waarmee we in totaal 120 nieuwe volgers hebben gerealiseerd. Daarnaast zijn er in totaal 18 mailings verstuurd om de stakeholders te informeren. Uit de deelnemers enquête in de zomer van 2021 bleek dat 2/3 van de respondenten voordelen ervaart van het Plastic Pact NL ondertekenaar zijn binnen de eigen organisatie en dat zij hier veel over communiceren. September 2021 hebben we de eerste fysieke bijeenkomst kunnen organiseren voor het Plastic Pact NL, deze werd door de deelnemers beoordeeld met een 8 gemiddeld.

GEZONDHEIDGEZO NDHEIDGEZONDHE EIDGEZONDHEIDGE EZONDHEIDGEZON NDHEIDGEZONDHEI EZONDHEIDGEZON

Een gezonde samenleving en hoogwaardige betaalbare zorg. Daar leveren we als Schuttelaar & Partners een bijdrage aan door samen met onze klanten te werken aan het stimuleren van een gezonde leefstijl, te zorgen voor transparante communicatie, het versterken van publiek-private samenwerking in de gezondheidsketen en het faciliteren van de maatschappelijke dialoog over de waarde van medische innovaties.

Gezond en fit met 55+

Het aantal Rotterdammers van 55 jaar en ouder groeit, en de gemeente zet alles op alles om de vitaliteit van deze groep te verbeteren. Waar de één een duwtje in de rug nodig heeft om zich in te schrijven bij de lokale sportvereniging, heeft een ander vooral behoefte aan een manier om haar/zijn talenten in te zetten voor de (lokale) maatschappij. Voor ieder van hen is er het Safari Fitfestival 55+, dat wij hebben ontwikkeld in opdracht van de gemeente Rotterdam.

Tijdens de Fitfestivals ervaren Rotterdamse 55-plussers hoe ze gezond en gelukkig kunnen leven in hun eigen omgeving. Bijvoorbeeld door genoeg te bewegen, gezond te eten en drinken, ontspanning te vinden, talenten te benutten en moderne technologie te gebruiken. De festivals worden georganiseerd in de 14 stadskwartieren in Rotterdam en bouwen op het

lokale netwerk. De plaatselijke korfbalvereniging, de groenteboer om de hoek, de seniorenraad in het buurthuis: ze zijn allemaal aanwezig op het Fitfestival. Hier gaan ze laagdrempelig het gesprek aan met de bezoekers en organiseren ze activiteiten en tests rondom hun expertise.

Samen met de lokale gezondheidsaanbieders voerden we rondetafelgesprekken voorafgaand aan het festival, wat direct een gevoel van samenwerking opriep. Zo is er een energiek netwerk ontstaan dat zich verantwoordelijk voelt en zich inzet voor de vitaliteit van de Rotterdamse 55-plussers. Door op een makkelijke, positieve manier tests en activiteiten aan te bieden, verbindt het netwerk zich aan de inwoners en de maatschappelijke opgave om gezond(er) en gelukkig(er) ouder te worden.

In alle stilte ontvouwt zich een nieuwe pandemie: antimicrobiële resistentie (AMR). We bereiken de grenzen van de inzetbaarheid van antibiotica, waardoor onze gezondheidszorg in gevaar komt. De WHO noemt AMR zelfs één van de tien grootste gevaren voor wereldwijde publieke gezondheid. Het tegengaan van (resistente) micro-organismen is dus noodzakelijk én urgent. Maar hoe doen we dat? Waar zou het onderzoek zich op moeten richten? En welke kennis is hiervoor al beschikbaar en toepasbaar in het werkveld?

Deze vragen stonden centraal tijdens de veldconsultatie over AMR, uitgevoerd door Schuttelaar & Partners voor het opstellen van het nieuwe programma van ZonMw. Met deze veldconsultatie wilde ZonMw leren welke doelen en thema's het belangrijkste werden gevonden door collega's uit het werkveld. We brachten expertise van verschillende hoeken van het werkveld bij elkaar om alles over dit veelzijdige probleem te horen. De belangrijkste conclusie: om tot blijvende verbeteringen te komen, moeten we zorgen dat interventies die effectief zijn om AMR tegen te gaan daadwerkelijk worden ingebed in de zorgpraktijk.

Tijdens de veldconsultatie richtte Schuttelaar & Partners zich op twee doelen: 1) het prioriteren van relevante thema's en doelen voor het ZonMw-programma binnen de door het Ministerie van VWS gewenste kaders en 2) het signaleren van AMR-gerelateerde kansen en knelpunten die buiten de scope van het programma vallen. Wij deden dit door interviews met 24 stakeholders, een open

Tegengaan van antimicrobiële resistentie

consultatieronde onder 169 experts en een stakeholderbijeenkomst met 44 deelnemers. De stakeholders in de veldconsultatie varieerden van dierenartsen tot professoren, en van verpleegkundigen tot beleidsadviseurs.

In een rapport heeft Schuttelaar & Partners de voor het veld belangrijkste thema's en doelen samengevat en gepresenteerd aan ZonMw. Dit rapport heeft bijgedragen aan de opzet van de programmatekst van ZonMw voor het AMR3-programma. Een goede stap in de richting van adequaat onderzoek in Nederland naar het bestrijden van deze stille pandemie.

Resultaten van kankeronderzoek toegankelijk maken

Het Oncode Institute, opgericht in 2018, is een onafhankelijk instituut dat zich richt op het begrijpen van kanker en het vertalen van fundamenteel onderzoek naar nieuwe behandelingen en diagnostica. Oncode bundelt de kracht van meer dan 900 fundamentele kankeronderzoekers aan medische centra, onderzoeksinstituten en twaalf Nederlandse universiteiten. Het instituut wordt gefinancierd door KWF, de ministeries van VWS, OCW en EZK en Health-Holland.

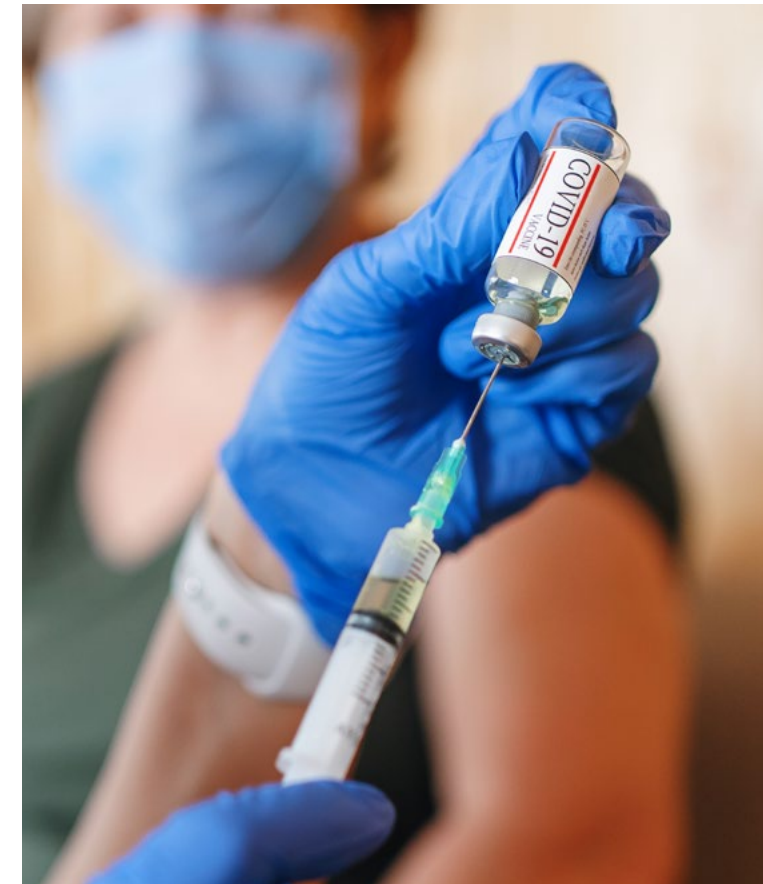
Sinds 2018 ondersteunen we Oncode bij haar communicatie. We vertalen bijvoorbeeld complexe onderzoeksgegevens vanuit de onderzoekscentra van Oncode

naar informatie die voor een breed publiek toegankelijk is. Ook speuren we dagelijks (online) media af naar berichten over onderzoek naar kanker. Die informatie verspreiden we via de Oncode-website, sociale media en een door ons ontwikkeld digitaal magazine. We verspreiden deze magazines onder andere via de Twitter- en LinkedIn-accounts van Oncode, die het afgelopen jaar een groei van meer dan 35% realiseerden in het aantal volgers. Daarnaast selecteren we sinds 2021 maandelijks de meest impactvolle wetenschappelijke artikelen van Oncode-onderzoekers, waarmee we bedrijven die geïnteresseerd zijn in samenwerking op de hoogte houden van de voortgang van het instituut.

Sinds 2018 ondersteunt Schuttelaar & Partners het European Center for Disease Prevention and Control (ECDC) bij het bestrijden van online desinformatie over vaccins. In het nieuwste project voor ECDC, gestart in 2021, hebben we samen met de Universiteit van Antwerpen en de London School of Hygiene and Tropical Medicine een trainingsprogramma opgezet voor nationale en regionale gezondheidsautoriteiten in Europa om online desinformatie over vaccins tegen te gaan. Het doel van de trainingen is om gezondheidsautoriteiten middelen en kennis mee te geven om online misinformatie over vaccinaties aan te kunnen pakken.

Onze adviseurs coördineerden het werk van alle consortiumpartners en zijn verantwoordelijk voor het aanleveren van de inhoud van het trainingsprogramma aan ECDC. De combinatie van academische, medische, educatie- en communicatiespecialisten binnen dit consortium zorgt ervoor dat het trainingsprogramma aan de hoogste wetenschappelijke standaarden voldoet en zinvol is voor de Europese gezondheidsautoriteiten.

Bestrijden van desinformatie over vaccins

KLIMAAT&BIODIVER AAT&BIODIVERSITE BIODIVERSITEITKLI LIMAAT&BIODIVER AT&BIODIVERSITEIT KLIMAAT&BIODIVER

De desastreuze effecten van klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit bewijzen de urgentie van het versnellen van de transitie van fossiele naar hernieuwbare energiebronnen en de noodzaak voor herstel van biodiversiteit. Hiervoor is samenwerking cruciaal. Schuttelaar & Partners zet zich samen met haar klanten in voor het samenbrengen van actoren voor het opbouwen van een duurzaam energiesysteem en herstellen van biodiversiteit, zowel op het platteland als in de stad.

Werken aan de energietransitie via het Haags Energie Netwerk

Het Haags Energie Netwerk (HEN) bestaat uit 40 partijen uit de stad Den Haag die direct dan wel indirect betrokken zijn bij de energietransitie. Deelnemers aan het netwerk zijn kennisinstellingen, energieleveranciers, woningbouwcoöperaties, netbeheerder en energieproducenten. Maar ook partijen als Dunea, Provincie Zuid Holland, gemeente Den Haag, Duurzaam Den Haag en verschillende buurtinitiatieven maken onderdeel uit van het netwerk. Het netwerk komt periodiek bij elkaar en spreekt en adviseert elkaar over verschillende onderwerpen gerelateerd aan de

energietransitie. Schuttelaar & Partners coördineert en zit voor, bepaalt mede richting, zet doelen en stelt de agenda van het netwerk samen. Daarnaast verstevigen wij het netwerk door nieuwe partijen te betrekken.

In 2021 heeft het HEN een belangrijke bijdrage geleverd aan de Transitievisie Warmte (TVW) van de gemeente Den Haag door actief mee te denken over de uitgangspunten en besliscriteria. Ook de komende periode blijft het HEN betrokken bij de TVW en blijft het netwerk een belangrijke toetssteen voor het gemeentelijk beleid op dit punt.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed in Zuid-Holland

Het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed zoals scholen, zorginstellingen, sporthallen, buurthuizen en musea is belangrijk om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord te halen. Kleinere maatschappelijk vastgoedeigenaren, inclusief kleine gemeenten, ontbreekt het vaak aan kennis en capaciteit om hun vastgoed te verduurzamen. Hiervoor heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties (BZK) de regeling Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed in het leven geroepen. Deze regeling wordt op provinciaal niveau ingevuld en uitgevoerd. Bij de provincie Zuid-Holland helpt Schuttelaar & Partners 100 eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed bij het verduurzamen van hun gebouwen. Hierbij is er extra aandacht voor de verduurzaming van monumentaal erfgoed.

In de rol van duurzaamheidscoach hebben we de taak om gebouw-eigenaren te informeren, enthousiasmeren en te activeren om hun vastgoed te verduurzamen. De deelnemers krijgen vervolgens ondersteuning en begeleiding op maat door onafhankelijke technisch adviseurs. Voor elk gebouw wordt een stappenplan opgesteld richting een CO₂-neutraal gebouw in 2050 (met een tussenstop van 55% CO₂-neutraliteit in 2030). Ook bieden wij deelnemers hulp bij het opstellen van de business case en het contracteren van betrouwbare partijen.

In 2021 hebben wij 38 eigenaren van maatschappelijk vastgoed enthousiast gekregen om deel te nemen aan het programma. Door maatregelen zoals isoleren, slim ventileren en het installeren van zonnepanelen worden er grote concrete stappen gezet richting het halen van de klimaatdoelstellingen.

Stimuleren coöperatieve energieopwekking

INNAX Group is een multidisciplinaire verduurzamer van gebouwen. Zij werkt regelmatig samen met woningcorporaties en grote gebouweigenaren om zonne-coöperaties op te zetten. Hiermee kunnen bijvoorbeeld sociale huurders, of bewoners in het postcodegebied van een zon-op-dak initiatief gemakkelijk investeren in duurzame stroom. INNAX treedt daarbij op als een Energy Service Company (ESCO), die zowel de investering in duurzame installaties als het beheer en onderhoud ervan uit handen kan nemen.

De overheid wil duurzame, coöperatieve energieopwekking stimuleren. Voorheen gebeurde dat via de Regeling Verlaagd Tarief (oftewel de Postcoderoos-

regeling). Dat was een fiscale regeling waarbij de deelnemers in dergelijke projecten hun energiebelasting deels terugkregen. Sinds april 2021 is de Postcoderoos-regeling vervangen door een subsidieregeling, de Subsidie Coöperatieve Energieopwekking (SCE).

Schuttelaar & Partners monitort voor INNAX Group nieuwe ontwikkelingen rond de regelgeving. Wij argumenteerden voor een verhoging van het budget voor de SCE en vragen aandacht voor onbedoelde, negatieve bijeffecten van de regeling. Door ons werk is de overgang tussen de oude en nieuwe regels voorspoediger verlopen. Mede door onze inspanningen is het budget voor de SCE in 2022 flink verhoogd.

Krachten bundelen voor biodiversiteit

Sinds 2019 is Schuttelaar & Partners het programmabureau voor [stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel](#). Vanuit deze stichting werken wij met inmiddels bijna 200 partners en supporters zoals boeren, terreinbeheerders, particulieren, onderzoekers, bedrijven en overheden aan het herstel van de biodiversiteit in Nederland. Alle partners van het Deltaplan hebben een concreet commitment voor bevordering van biodiversiteit opgesteld, waarmee zij zelf aan de slag gaan. Jaarlijks wordt over de uitvoering van het commitment gerapporteerd. Met de door ons in 2020 gelanceerde publiekscampagne [Maak Grijs Groener](#) hebben wij inmiddels miljoenen mensen bereikt en is het percentage mensen dat weet wat biodiversiteit is én hoe men zelf kan bijdragen aan meer biodiversiteit gestegen. Om nog meer mensen bewust te maken en te activeren zetten de we campagne ook in 2022 voort.

Met het 'Samen voor Biodiversiteit' Innovatiefonds hebben we in 2021 [10 nieuwe projecten](#) voor biodiversiteitsherstel ondersteund. Hierin werken burgers samen met

grondgebruikers om biodiversiteit in hun omgeving te versterken. Begin 2021 lanceerden wij het [Aanvalsplan Landschapselementen](#), met de ambitie om tot minimaal 10% groenblauwe dooradering in heel Nederland te komen. Ook hebben wij een breed gedragen Kennis- en Innovatieagenda voor biodiversiteit ontwikkeld die de komende tijd in onderzoeksprogrammering en de praktijk verankerd gaat worden. Het meetbaar maken van biodiversiteitsprestaties en monitoring ervan is een belangrijk speerpunt van het Deltaplan. Met workshops over 'KPI-ontwikkeling voor biodiversiteit' hebben bedrijven en overheden inzicht gekregen in mogelijkheden om te sturen op biodiversiteitsherstel met KPI's. Ook zijn we in 2021 vanuit het EU-programma [LIFE IP All4biodiversity](#) aan de ontwikkeling van een toolbox voor biodiversiteitsherstel begonnen.

Door klimaatverandering veranderen neerslagpatronen in Nederland. De buienintensiteit neemt toe, terwijl daarnaast droge periodes langer duren en frequenter voorkomen. Om nu en in de toekomst droge voeten te behouden en de waterkwaliteit te verbeteren, stelt Hoogheemraadschap Rijnland watergebiedsplannen op voor alle polders in haar beheer.

Het beheergebied van Hoogheemraadschap Rijnland is ruim 1.100 vierkante kilometer groot. De opdracht betreft daarom meerdere deelprojecten in verschillende polders, zoals planvorming, bestuurlijke besluitvorming en de uitvoering van maatregelen in het veld. Samen met de omgevingsmanagers van deze deelprojecten werken we vanuit Awareness aan de communicatie en participatie met de omgeving en de interne organisatie, zowel op strategisch niveau als in concrete communicatieacties.

Elke polder heeft een eigen verleden, identiteit en problematiek. Daarom leveren wij voor ieder deelproject binnen de watergebiedsplannen maatwerk op basis van een uitvoerige stakeholder- en omgevingsanalyse. In een vroeg stadium van het project maken wij een plan voor het betrekken van belanghebbenden in de omgeving, via het principe van gelaagde participatie. Niet iedereen wil immers op dezelfde manier benaderd en betrokken worden.

Sinds 2018 hebben wij voor 15 polders in het beheergebied van Rijnland de communicatie en participatie rond de watergebiedsplannen verzorgd. Door de uitvoering van de maatregelen behouden

we nu en in de toekomst droge voeten in natte periodes, voldoende water in droge periodes en een betere waterkwaliteit voor waterleven. In de rol van communicatieadviseur betrekken we de omgeving om meer waterbewustzijn en draagvlak voor benodigde maatregelen te creëren.

Watergebiedsplannen voor droge voeten, voldoende water en goede waterkwaliteit

‘Iedereen doet WAT’ voor het klimaat

Sinds september 2019 geven ministeries en het bedrijfsleven in de Netwerkaanpak ‘Iedereen doet WAT’ samen handen en voeten aan het Klimaatakkoord. Bijna veertig Klimaatpartners ontwikkelen binnen dit netwerk acties om consumenten en klanten te stimuleren energiezuinige producten te kopen en te verleiden tot duurzamer gedrag. Wij ondersteunen vanuit Awareness het coördinerend ministerie van Economische Zaken & Klimaat bij de opzet en uitbouw van deze publiek-private samenwerking.

De diversiteit aan klimaatpartners in het netwerk is een mooie kans, omdat de gezamenlijke optelsom meer is dan wat elke partner afzonderlijk kan bereiken. Tegelijk kan het verschil in belangen en behoeften een uitdaging zijn. In onze aanpak leggen we het accent daarom op het aanvullen van elkaar met begrip

voor ieders eigen verantwoordelijkheid. Vertrouwen en respect zijn belangrijk in de brede samenwerkingsgroepen die we per thema hebben opgezet. Daarin bespreken we wat inspireert, wat niet goed loopt, waar we kansen zien en ook waar de grenzen liggen.

Onder hetzelfde motto ‘Iedereen doet WAT’ loopt gelijktijdig ook een meerjarige publiekscampagne. Themacampagnes brengen specifieke onderwerpen onder de aandacht, zoals woningisolatie, duurzame mobiliteit, hergebruik van materialen en vermindering van voedselverspilling. De netwerkaanpak en de klimaatcampagne vullen elkaar aan. Zo demonstreert de isolatiebranche tijdens Nationale Isolatielieden twee keer per jaar hun diensten en producten en brengt de overheid de isolatiesubsidies onder de aandacht. Ook in 2022 loopt dit project door.

Transitievisie Warmte en nieuw afwegingskader voor windenergie

De gemeente Meierijstad werkte het afgelopen jaar aan de Transitievisie Warmte en een nieuw afwegingskader voor het opwekken van windenergie. Omdat veel inwoners direct geraakt worden door dit beleid, wilde de gemeente beide trajecten in participatie vormgeven. Wij zijn vanuit Awareness gevraagd om, in samenwerking met een ander adviesbureau, de gemeente inhoudelijk te helpen met de ontwikkeling van dit beleid, de communicatie rond dit project te verzorgen en een participatieaanpak op te stellen.

Voor de Transitievisie Warmte startten we met het selecteren van startwijken. In een participatief onderzoek met bijna 90 potentiële wijken hebben we in nauwe samenspraak met bewoners

en andere belanghebbenden twee startwijken gekozen. Participatie vond plaats via digitale sessies, enquêtes, vlogs, gesprekken op straat bij de eco-mobiel en overleg met de wijk- en dorpsraden. Dit resulteerde in een door de gemeenteraad opgestelde Transitievisie Warmte, die opgenomen zal worden in wijkuitvoeringsplannen.

Voor het Afwegingskader Wind zijn wij in 2021 een participatief traject gestart om samen met inwoners zoekgebieden voor het opwekken van windenergie te selecteren. Inwoners en andere belanghebbenden werden niet alleen op de hoogte gehouden, maar konden ook actief meedenken over de vormgeving van het proces en de inhoud van het afwegingskader.

Samen met alle collega's werkt Schuttelaar & Partners aan een duurzame en gezonde wereld. Dat doen we op kantoor en, zeker sinds de coronapandemie, ook vanuit huis. Daarbij inspireren we elkaar.

ONZE MENSEN

Inspiratiesessies en bijeenkomsten

In 2021 hebben we 12 bijeenkomsten georganiseerd voor kennisdeling en inspiratie. Ondanks dat deze helaas online gehouden moesten worden, bleven we het belang benadrukken om elkaar te blijven zien en contact te onderhouden met collega's. Juist ook in het licht van de forse uitbreiding van de formatie en de overname van Awareness. Gelukkig hebben we in oktober ook een live bijeenkomst kunnen organiseren op het strand bij Den Haag.

Daarnaast zijn we gestart met S&P Weeks of Inspiration. Doel is om collega's te stimuleren om thuis en op kantoor duurzame en gezonde keuzes te maken op onderwerpen die ons nauw aan het hart liggen. De eerste Week of Inspiration droeg het thema 'Reducing food waste together'.

Reducing food waste together

De eerste S&P Week of Inspiration stond volledig in het teken van het tegengaan van voedselverspilling. Naast inspirerende presentaties van onze eigen collega's en Too Good to Go, deelden collega's tips en tricks om voedsel te redden van verspilling. Ook brachten collega's langhoudbare voedselproducten naar kantoor om te doneren aan een lokale voedselbank.

Opleidings- mogelijkheden

Schuttelaar & Partners heeft voor verschillende functiegroepen eigen opleidingen en trainingen via de S&P Academy. De opleidingen en trainingen in 2021 zijn zowel online als waar mogelijk fysiek aangeboden. In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen voor de introductie van functieprofielen en een vernieuwde S&P Academy in 2022.

De programma's die dit jaar gegeven zijn:

Doelgroep	Programma	Aantal dagdelen	Aantal
Nieuwe werknemers	Introductieprogramma	2 series x 3.5 dagdelen	36
Trainees	Traineeprogramma	18.5	4.5
Junior adviseurs, designers en developers	Persoonlijke effectiviteit	10	14
Adviseurs, designers en developers	Inzicht op invloed	9	9

Fysieke en mentale gezondheid

Naast eerder beschreven (online) bijeenkomsten om contact tussen collega's te onderhouden en te versterken, besteedden onze HR-collega's in 2021 ook aandacht aan collega's individueel. Zo werden via online kanalen tips gedeeld ter ondersteuning van de fysieke en mentale gezondheid, omdat thuiswerken voor sommigen steeds meer een uitdaging werd. Tijdens (digitale) kopjes koffie konden collega's hun ervaringen met thuiswerken delen en kregen ze support waar nodig. Ook vond er maandelijks overleg plaats tussen HR en de managers over het welzijn van de medewerkers in deze verwarrende tijden van voortdurende pandemie en verlengd thuiswerken.

Activiteiten ter stimulering van de fysieke gezondheid konden door de coronamaatregelen helaas weinig plaatsvinden. Gelukkig kon het jaarlijks terugkerende beachvolleybaltoernooi wel doorgang vinden. Andere terugkerende activiteiten zoals een hardlooperun en het mountainbikeweekend moesten helaas afgelast worden.

Gezond en duurzaam op kantoor en thuis

De voorbereidingen voor het Nieuwe Werken zijn in 2021 ten volle ingezet. De balans tussen thuiswerken en werken op kantoor kon, afhankelijk van de geldende coronamaatregelen, meer opgezocht worden. Schuttelaar & Partners richtte zich eerder ook al op gezonde en duurzame keuzes op kantoor, maar de focus ligt nu ook deels op de thuissituatie.

Afgelopen jaar hebben we onze lunch op ons hoofdkantoor in Den Haag onder de loep genomen. Gezondheid en duurzaamheid zijn leidend geweest bij het samenstellen van de lunch. Zo wordt er geen vlees geserveerd, zijn de producten waar mogelijk biologisch en vers en worden er elke dag gevarieerde en gezondere keuzes aangeboden, zoals volkorenbrood en -crackers en 30+ kaas. Gezondheid en duurzaamheid zijn ook de uitgangspunten bij de keuzes voor het aanbod van dranken en snacks. Zo gebruiken we biologische koffiebonen en koffiemelk, en bieden we fruit en ongezouten noten aan als snacks.

Via de (online) bijeenkomsten, Week of Inspiration en andere activiteiten zijn werknemers gestimuleerd om gezonde en duurzame keuzes te maken in de thuissituatie. In 2022 willen we in het kader van het Nieuwe Werken meer inspiratiebijeenkomsten organiseren en aandacht geven aan verschillende (inter)nationale themadagen om collega's bewust te maken van de mogelijkheden om ook thuis gezonde en duurzame keuzes te maken.

ONZE MILIEUVOET- AFDRUK

Onze missie is een gezonde en duurzame toekomst. De verduurzaming van onze bedrijfsvoering is daar een onlosmakelijk onderdeel van. We communiceren daarom ook niet alleen over de verduurzaming die we samen met onze klanten realiseren, maar ook over wat we intern bereiken. We werken voortdurend aan de verlaging van onze milieuvoetafdruk.

Dat doen we op de volgende drie thema's:

- Duurzame gebouwen
- Verantwoorde vervoerskeuzes
- Meer recyclen, minder weggooien

Duurzame gebouwen

De overgang naar thuiswerken heeft ons dagelijks werk veranderd. Om het Nieuwe Werken te faciliteren, is ons kantoor in Den Haag op verschillende plekken anders ingericht. Zo zijn er meerdere kleinere ruimtes gecreëerd voor online vergaderingen en is er een wand geplaatst bij het Werkcafe, zodat vergaderen op afstand met een grote groep mogelijk werd gemaakt. Uiteraard is duurzaamheid tijdens deze werkzaamheden een leidend principe geweest.

Afhankelijk van de geldende coronamaatregelen verwelkomden wij in 2021 werknemers weer meer op onze kantoren. In Den Haag is het stroomgebruik daarmee ietwat gestegen ten opzichte van 2020, met zo'n 10%. Echter noteren wij nog steeds een daling in het stroomverbruik ten opzichte van 2019 van meer dan 35%.

In 2021 hebben onze zonnepanelen in Den Haag 2.269 kWh opgebracht, waarmee we ruim 11 procent van ons eigen elektriciteitsgebruik zelf hebben opgewekt. Ventileren werd ook een belangrijke factor op kantoor, en dat is helaas ook een kostenpost. Het gasverbruik ten opzichte van 2021 steeg daar ook iets, maar was nog ver onder het verbruik van 2019.

Het moderne kantoor is Wageningen is gasvrij, maar we beschikken niet over data van ons stroomgebruik. Voor ons kantoor in Brussel is nog niet alle stroomverbruik data over heel 2021 beschikbaar, maar wel van mei 2020 tot mei 2021. In die periode is het verbruik door thuiswerken met 35% gedaald ten opzichte van diezelfde periode een jaar daarvoor.

Verantwoorde vervoerskeuzes

Vanwege het thuiswerken en de online werkzaamheden op afstand hebben we in 2021 aanzienlijk minder gereisd ten opzichte van 2019 en 2020. In 2021 hebben onze medewerkers 82.600 km gereisd met het openbaar vervoer: ruim 30% minder vergeleken met 2020 en maar liefst 64% minder dan in 2019. De keuze voor het OV leverde in 2021 een CO₂-besparing op van 9 ton.

Ook de bedrijfswagens zijn in 2021 nauwelijks gebruikt. Hierdoor hadden we de kans ons wagenpark aan te pakken, want onze bedrijfswagens waren aan vervanging toe. In 2021 zijn de eerste stappen gezet richting een schoon wagenpark met de aanvraag van twee elektrische en één hybride auto in plaats van de huidige bedrijfswagens. We verwachten daarmee onze CO₂ uitstoot verder te verminderen. De oude bedrijfswagens krijgen uiteraard een mooie circulaire bestemming.

Meer recyclen, minder weggooien

Voor de transitie naar een duurzame toekomst is creativiteit en inbeeldingsvermogen nodig. Tijdens de inspiratiweek met als thema 'Reducing food waste together' hebben wij stilgestaan bij voedselverspilling en het reduceren daarvan, zowel thuis als op kantoor. Zo melden werknemers zich nu aan voor de lunch op kantoor, zodat voedselverspilling aan de inkoopkant aangepakt kan worden. Ook is er geïnvesteerd in meer mogelijkheden om voedsel op te slaan voor later gebruik.

KERNCIJFERS

94

WERKNEMERS

In dienst op 31 december 2021

18

In dienst in **Wageningen**

9

In dienst in **Brussel**

67

In dienst in **Den Haag**

40% ♂

60% ♀

11% ♂

89% ♀

56% ♂

44% ♀

46% ♂

54% ♀

10% van de omzet is **winst** na belasting

16,1%

Uitstroom over 2021

1,52% Ziekte-verzuim

19,4%

Groei door wijziging formatie

B corp

Schuttelaar & Partners is gecertificeerd als B Corporation. Aldus behoren we tot een wereldwijd netwerk van meer dan 1.700 gecertificeerde bedrijven uit 130 verschillende sectoren in 50 landen. Deze B Corps hebben één gezamenlijk doel: naast een succesvolle bedrijfsvoering sociale en duurzame impact creëren.

Schuttelaar
& Partners

DEN HAAG

Zeestraat 84
2518 AD Den Haag
070-318 44 44

www.schuttelaar.nl

WAGENINGEN

Bronland 12-S
6708 WH Wageningen
070-318 44 44

BRUSSEL

Rue Belliard 199, bte 22
B-1040 Brussel, België
+32 2 502 2008